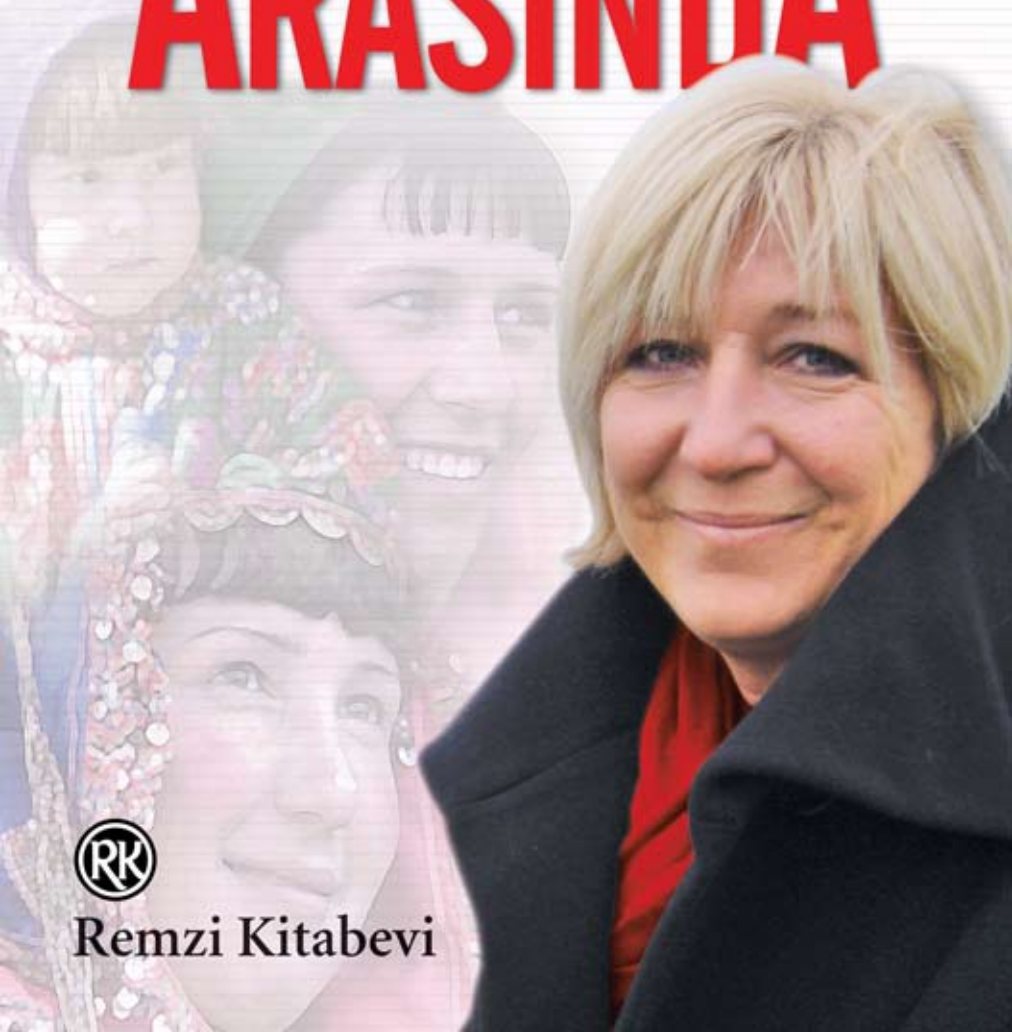

BANU AVAR

SINIRLAR ARASINDA

Remzi Kitabevi

BANU AVAR gazetecilik hayatına *Süreç* dergisinde başladı. Londra City Üniversitesinde televizyonculuk alanında yüksek lisans yaptı. BBC'nin belgesel kurslarına katıldıktan sonra BBC Türkçe Yayınlar Bölümünde programcı ve spiker olarak çalıştı. Ardından, TRT Londra muhabirliğini üstlendi. *Günaydın*, *Vatan*, *Dünya*, *Politika* gibi gazetelerde muhabir olarak çalıştı ve birçok dizi-yazıya imza attı. *Mozaik* ve *Kaleydoskop* gibi yapımcılığını, yönetmenliğini ve sunuculuğunu üstlendiği programları TRT 1 ve TRT 2'de yayımlandı. İlk yayımlandığı yıllarda 32. *Gün* programının Londra muhabirliğini yaptı. *I Caesar*, *Crimean War*, *The Great Game* ve *Troy* gibi BBC ve Discovery Channel belgesellerinde Türkiye yapımcısı olarak yer aldı. 1999'da TV 8'in belgesel bölümünü kurdu ve 2004'e kadar *Denizciler*, *Bir Zamanlar Kıbrıs'ta*, *Artık Biz de Varız*, *Devlerin Savaş Alanı Afganistan*, *Türkiye Sevdahları* ve *Ohri*, *Güzel Ohri*'nin de içinde bulunduğu pek çok belgeye imza attı. Belgeselleri Arapça, Farsça, Makedonca, Azerbaycan Türkçesine çevrilerek birçok ülkede yayımlandı. Avar'ın Balkanlar, Kafkasya, Orta Doğu, Orta Asya, Çin, Hindistan, Güney Amerika, Avrupa'dan dosyalarla TRT 1 ekranlarına gelen *Sınırlar Arasında* adlı programı, 2004-2008 yılları arasında 82 bölüm yayımlandı. *Sınırlar Arasında*, ABD ve İsrail Büyükelçiliklerinin müdahalesiyle yayından kaldırıldı. Avar, daha sonra 2009'da Avrasya TV'de ve 2011'de Kanal 99'da *Dünya Düzeni* adlı haber-belgesel programını yaptı. Günlük makaleleri internet sitelerinde yayımlanmakta, kitap çalışmalarını ve "Banu Avar'la Yorum" adıyla haftalık yayınlarını YouTube kanalında ve diğer sosyal medya hesaplarında sürdürmektedir.

Banu Avar'ın basılmış kitapları: *Sınırlar Arasında* (2005), *Avrasyalı Olmak* (2007), *Hangi Avrupa?* (2007), *'Böl ve Yut!'* (2008), *Hangi Dünya Düzeni?* (2009), *Kaçın! "Demokrasi" Geliyor!* (2011), *Gün 'O Gün'dür!* (2012), *Zemberek* (2016), *Alaycı Kuş* (2025).

Banu Avar'ın sosyal medya hesapları:

[youtube.com/@BanuAvarResmi](https://www.youtube.com/@BanuAvarResmi)

[instagram.com/avarbanu](https://www.instagram.com/avarbanu)

[x.com/AvarBanu](https://www.x.com/AvarBanu)

[tiktok.com/@avarbanu](https://www.tiktok.com/@avarbanu)

www.banuavar.com.tr

BANU AVAR

*Hüznün Toprağı Balkanlar'dan
Geleceğin Gücü Avrasya'ya*

**SINIRLAR
ARASINDA**

Remzi Kitabevi

SINIRLAR ARASINDA / Banu Avar

© Remzi Kitabevi, 2008

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Irmak Zileli

Kapak tasarımı: Emrah Apaydın

ISBN 978-975-14-1319-2

BİRİNCİ-İKİNCİ BASIM: Doğan Kitap, 2006

ÜÇÜNCÜ-BEŞİNCİ BASIM: Truva Yayınları, 2007

ALTINCI BASIM: Remzi Kitabevi, Aralık 2008

ON BEŞİNCİ BASIM: Nisan 2025

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

Anneme...

İçindekiler

Sınırlar Arasında, 9

Bir Yıl Daha, 11

BİR BALKAN HÜZNÜ

“Ohri, Ohri, Güzel Ohri Makedonya’nın İncisi”, 21

Vardar’ın İki Yakası, 24

Makedonya’da Türk Kalabilmek, 32

“Dörde Kaa...”, 39

Bosna’da Bir Derebeylik Var, 47

Bir Zamanlar Yugoslavya Diye Bir Ülke Vardı, 66

Priştina’daki Amerika, 79

Prizren’de Türk Olmak, 90

Kosova’da Bir Seçim, 102

Arnavutluk Tarihini Arıyor, 116

Gümölcine’ye Doğru Yollar Düğümleniyor,

İpsala’dan Çıkınca Romantizm Bitiyor, 128

Bulgaristan’da “Eksi Demokrasi”, 132

Moldova Bir Zamanlar Besarabya’ydı, 148

KARADENİZ, KARADENİZ

Gagauzya: Kızlarına Hasret Analar Ülkesi, 161

Kırım: Devlerin Savaş Alanı, 177

Yalta’da Tarih Tekerrür Ediyor, 190

KAFDAĞI’NIN ARDI

Kafkaslar’da İlk Turuncu Darbe, 203

“Batım Şurasıdır da!”, 218

Karabağ'daki Soykırıma Dünya Kör ve Sağır, 229
Bakü Deli Rüzgârların Kentidir, 240

ASYA'YA DOĞRU

“Ben İranlıyım, Türkiye'ye Kar Yağsa Ben Burada
Üşürüm!”, 255
İşgal Altındaki Golan, 273
Halep: Babamın Doğduğu Şehir, 287
Türkmen'in Altın Asrı, 300
Gelecek Asya'dadır, 315

AVRASYA'NIN DEVLERİ

Rusya'nın Kültürel Zenginlikleri, 331
Kazan'ın Bin Yılı, 347
Çin Mucizesi mi?, 363
Urumçi ve Turfan'da Sınırlar Arasında, 380
Dizin, 393

Sınırlar Arasında

Koskoca Osmanlı coğrafyası parçalanıp bölündüğünde, milyonlarca insan “sınırlar arasında” kalmıştı. Balkanlar’dan Ortadoğu’ya ve Kafkaslar’a kadar aynı dili konuşan, benzer davranışlara, benzer hislere sahip, aynı tehditlere maruz milyonlarca insan. Onlar yüz yıldır, hangi ülke sınırları içinde yaşarlarsa yaşasınlar, hep “sınırların arasında” kaldılar...

Onlar Bulgaristan’ın Kırcaalisi’nde, Yunanistan’ın Gümülçinesi’nde, Makedonya’nın Kocaalisi ya da Suriye’nin sınır köylerinde yaşarlar. Batum’da, Kırım’da, Kerkük’te, İran’da onlara rastlarsınız.

Uzarlarda bizi anarlar; biz hep uzarlara bakarız. Her ailenin kuşaktan kuşağa aktarılan anıları vardır.

Ben de uzakları sık sık hüznle anan bir ailede büyüdüm. Belki bu yüzdendir, “sınırlar arasında” olan bitenlere merakım, bizden olanlara dokunma tutkum.

Anneannem Balkan Harbi’nin dehşet dolu göç dalgalarında Selanik ile İstanbul arasında bir yerde doğmuş. Dedem bir Manastır göçmeni.

Babamın babası Bahattin Bey Dağıstan doğumlu. Küçük bir çocukken İstanbul’a getirilmiş. Yıldız Sarayı’nda büyümüş, Çerkez göçmeni Nazmestan Hanım’la evlenmiş, iyi bir asker olarak ün yapmış, ünlendikçe de birilerinin gözüne batmış ve sonunda Halep’e sürgüne gönderilmiş. Babamın doğum yeri Halep. O doğduğu yıl, yani 1893’te Halep bir Osmanlı vilayeti...

Halam bir Trablusgarplıya varmış.

O da Osmanlı'nın bir başka vilayeti.

Kısacası tüm çocukluğum, mübadele hikâyelerinin, Dağıstan danslarının, Trakya türkülerinin, Suriye'den gelenlerin beraberinde getirdikleri salona yayılmış pırıltılı kumaşların, pestil ve şeker dolu kutuların büyülu fısıltılarıyla dolu.

Bunlar çocukluğumun "Sınırlar Arasında"ya katkıları... Sonra mı?

Sonrasında ise Attilâ İlhan var; *Zenciler Birbirine Benzemez*'le 15 yaşındayken yaşamıma giren, 20'li yaşlarda tanışma fırsatı bulduğum Attilâ İlhan. Şiirleriyle, romanlarıyla ve kitaplarıyla sorduran, isyanyla ve mantığıyla dünyayı ve vatani yerine oturtma çabalarına en büyük katkıyı yapan Attilâ "Ağabey".

"Sınırlar arasında" gezebilmem, kalbi aynı hislerle çarpan insanlarla buluşabilmem TRT sayesinde mümkün oldu. Bunca yıldır yapmayı beklediğim program, önce Serpil Akıllıoğlu'nun yardımıyla karar masasına gelebildi. Ve Şenol Demiröz'ün hiç tanımadığı birine duyduğu güven ve destekle hayata geçti.

Ve bu zorlu mücadele, annemin ve Taner'in büyük desteğiyle ve yardımıyla sürdürülebildi.

Müjgan Tekin kardeşim, Özlem Pekel Bülbul ve Gökhan Çınar'ın masa başı ve Ali Kiremitçi ve Erkut Erçakır'ın görsel hünerleriyle ekranlardan sizlere yansıdı.

Belgin Sarmaşık'ın ikna gücüyle kitaplaştırıldı.

"Sınırlar Arasında", bu coğrafyanın en çok karıştırıldığı dönemlerden birinde yirmi ülke ve bölgeyi dolaştı. Bir yıl içinde otuz programda gözlemler, tespitler ve anılar; gözyaşı, hüznün ve sevgi derlendi. Her ülkede, ihanete bulaşanlarla da, sadakati bilenlerle de konuşuldu; işte şimdi onlar satır aralarından sizlerle buluşacak.

Banu Avar

Bir Yıl Daha

Dünyanın en hareketli coğrafyasının tam ortasında 70 milyonluk koca bir devletiz. Sağımızda Kafkaslar ve Ortadoğu, solumuzda Balkanlar. Karadeniz'in üzerinde dumanlar var. Ukrayna, Moldova, Beyaz Rusya. Güneyde Kıbrıs.

Son yıllarda en yoğun sarsıntıların yaşandığı bölge, yine Avusturya oldu. Dünyanın yeraltı zenginlikleriyle göz kamaştıran bu bölgesi, zenginliğinin bedelini acı ödedi.

En çok saldırıya uğrayan, en çok kayıp veren, en yoğun göçlerin yaşandığı, en çok çocuğun öldüğü ve sınırların en çok değiştiği bölge olarak bir kez daha geçti kayıtlara.

Dünyanın ekonomik, politik, kültürel nabzının attığı, Türkiye'yi çevreleyen bu coğrafyadaki sis bulutuna şöyle bir dalalım.

Gelin bir değişiklik yapalım Doğu'dan başlayalım. Her ne kadar daha çok Batı'dan gelen haberlerle yoğrulsak da son yıllarda dünyanın ilgisini çeken çok önemli gelişmeler oldu Doğu'da.

Çin, büyüme hızıyla, gelişmesiyle ve bilimsel faaliyetleriyle kendinden en çok söz ettiren ülkedydi. Amerika, önümüzdeki on yılda Çin'i durdurabilme planları geliştiriyor.

Doğu'daki ikinci önemli gelişme, Avrasya coğrafyasında yer alan ülkelerin giderek pekişen işbirliğiydi. Orta Asya Türk cumhuriyetleri, Çin ve Rusya Şanghay İşbirliği Örgütü çerçevesinde Amerika Birleşik Devletleri'nin denetimsiz hâkimiyetine karşı bir araya geldi; dünya bir başka kutuplaşmaya daha sahne oldu.

Avrasya Coğrafyasında Her Yer Birbirine Benziyor

Balkanlar'da, Karadeniz çevresinde, Kafkaslar'da ve Orta Asya'da son iki yılda gittiğim 45 ülkenin ortak özellikleri vardı. En dikkati çeken ve belirgin özellik, bu ülkelerdeki bir avuç insanın giderek zenginleşmesi ve geride kalan nüfusun hızla yoksullaşmasıydı. Bu ülkelerin çoğunda fabrikalar çalışmıyor, işsizlik yüzde 70'lere varıyordu.

İkinci ortak özellik, bu ülkelerdeki demokratikleşme çalışmalarıydı ki bunlar âdeta tek bir merkezden yürütülüyor gibiydi. Bu ülkelerdeki sivil toplum örgütleri, ülkelerinin yararından çok dünyanın büyük güçlerine çalışıyor görünüyordu.

Ziyaret ettiğimiz ülkelerdeki üçüncü ortak özellik, kültürel ve dini soykırımdı. Tüm bu ülkelerde halkın, özellikle medya tarafından yoğun bir kültürsüzleştirme ve kimliksizleştirme bombardımanına tutulduğunu gördük. Hıristiyanlık propagandası bu kapsamda yapılan faaliyetler içinde en dikkat çekici olanıydı.

Her yer birbirine benziyordu. Tüm bu ülkelerin eski Sovyet ya da eski Yugoslavya'dan kopan ülkelerin piyasa ekonomisi ve demokrasiyle tanışmalarının üzerinden sadece 10 yıl geçti. IMF'yle Dünya Bankası'yla, Avrupa Birliği'nin ekonomik örgütleriyle ilişkileri henüz çok taze.

Bu 10 yıl içinde Bosna'da, Makedonya'da, Kosova'da, Moldova'da, Gürcistan'da ve gittiğimiz her yerde, çalışan kesimin yüzde 80'i açlık sınırı altında yaşıyor, işsizlik yüzde 50 ile yüzde 70 arasında değişiyor.

Saraybosna, Batum, Üsküp, Tiflis, Komrad... Bir kent söyleyin bu coğrafyada, aynı derterle boğulmuş olmasın. Mümkün değil bulamazsınız.

Birileri "Yeni Dünya Düzeni" demişti. Aslında bu deyiş, Roma İmparatorluğu'ndan beri söylenegelirdi. Hitler'in teorisinin adı da "yeni nizam"dı. Yeni Dünya Düzeni denilerek iki kutuplu dünyanın artık var olmadığı, büyük güçlerin ekonomik saltanatının tüm dünyaya egemen olduğu bir düzen anlatılıyordu.

Azerbaycan'da turuncu devrim hazırlıkları

Son 10 yılda Balkanlar'da, Kafkaslar'da artan işsizlik, boş fabrikalar, ekimsiz araziler “Yeni Dünya Düzeni”nin bir gereğiymi. Sermaye vatansız, ama genellikle güçlü ülkeye doğru akıyor.

Bu ülkelerde konuştuğumuz çalışan kesimin hemen hepsi nasıl aynı sözlerle durumu özetledilerse, yönetici kesim de ağız birliği etmişçesine aynı cümleleri kuruyorlardı.

Amerika'nın Turuncu Demokrasisi

1997'de Amerika Birleşik Devletleri yönetimi, “Yeni Bir Yüzyıl için Ulusal Güvenlik Stratejisi” adı verilen bir çalışma yayımladı.

Çalışmada, “Dünyanın Amerika'nın liderliğine ihtiyacı vardır; Amerika liderlikte rakipsizdir; dolayısıyla dünyanın her köşesine ilgi duymaktadır,” diyor ve Amerika'nın milli güvenliği için kuvvetli bir askeri gücün gerekliliğine, küresel ekonomiye ve dünyada demokrasinin yaygınlaştırılması şartına dikkat çekiliyordu. Yayılan “demokrasi” dünyayı kasıp kavurdu.

Aslında bu projenin tohumları yirmi yıl önce atılmıştı. Reagan projesi diye de adlandırılan “project democracy”, yani demokrasi projesi, 1980’lerde kongrede yasalaştı. CIA eski direktörü William Colby, demokrasi projesi için: “CIA’ın örtülü yaptıklarını şimdi açıktan yapacağız,” demişti.

Amaç tüm dünyayı sivil toplum örgütleri marifetiyle yönlendirmek ve bunu göze batmadan yapmaktı.

Bu proje kapsamında ulusal demokrasi fonu, yani sıcak dolarlar, çeşitli merkezler tarafından gerekli yerlere akıtıldı. Böylece partiler, sendikalar, sivil toplum örgütleri, medya, üniversiteler, büyük güçlerin çıkarları doğrultusunda yönlendirildi.

Sovyetler Birliği ve Yugoslavya, demokrasi fonlarının aktığı ilk ülkeler arasındaydılar. 2000’li yıllarda fonlar özellikle Balkanlar’daki ve Kafkaslar’daki ülkelerde dağıldı. Gürcistan, Kosova, Arnavutluk, Ukrayna bunlardan bazılarıydı...

Paranın adı “ulusal demokrasi fonu”. Bu fonun dağıtımı sırasında şu aşamalar hedefleniyordu: Hedeflenen ülkenin aydınlarına konferanslar düzenlenmesi; onlarla yakın ilişkiye geçilmesi; insan hakları dernekleri kurulması; kamuoyu oluşturmak için medyanın denetim altına alınması; “özgür” sendikaların kurulması; dinsel, bölgesel etnik hakların öne çıkarılması; muhalefetin örgütlenmesi ve son aşamada demokratik seçim darbesi...

Yugoslavya’da demokrasi projesinin uygulanmasında OTPOR, yani “direniş” adlı sivil toplum örgütü başı çekti.

Amerikalı işadamı George Soros tarafından finanse ediliyordu ve Yugoslavya’nın dağılarak “demokrasiye geçişi”nde aktif rol oynadı.

KMARA, Gürcistan’da OTPOR’un kardeş kuruluşu olarak faaliyete geçti. Kasım 2003’te Gürcistan’da Şevardnadze iktidarını deviren muhalefet kanadı, bu grup tarafından yönlendirildi.

27 yaşında parlamentoya giren ve 34 yaşında bir darbeye cumhurbaşkanı olan Mihail Saakaşvili, başarısını biraz da KMARA’ya borçluydu. Çok geçmeyecek, benzer bir örgüt Ukrayna’da da turuncu atkılar takan, meydanlara kurulan turuncu çadırlarda, rock konserindeymişçesine eğlenen turuncu gençlerle ortaya çıkacaktı. Bu kez örgütün adı PORA’ydı.

Doğu Bloku'nun dağılmasından sonra tüm bu coğrafya büyük güçlerin oyun alanı oldu. Bu ülkelerde demokrasi rüzgârları estirildi, demokratik seçimler düzenlendi ama "demokratik hareket" halkın iradesini yansıtmadı. Seçimler yapılıyordu yapılmasına ama sonuçlarından memnun kalınmazsa geçersiz ilan ediliyordu. Yineleniyordu, olmadı yumuşak darbeler gerçekleştiriliyordu.

Açık Toplum Açık Yara

Demokrasi projesinin en fazla önem verdiği kurum medya. 1999'da Amerikan Kongresi, Sırbistan'ın "demokratikleştirilmesi" için 25 milyon dolar tahsis etti. Miloseviç seçime giderken buna 10 milyon dolar daha eklendi. Bu para belli başlı sivil toplum örgütlerine ve medyaya dağıtıldı. Sırbistan'da Kostunica, iktidarını biraz da bu çalışmalara borçlu.

Sırbistan ya da Kosova ya da Bulgaristan... Pek bir şey değişmiyor.

Özel ellerdeki medya, en çok da televizyonlar, ülkenin politik olarak hassas olduğu zamanlarda, en alakasız yarışma programlarını ya da halkın büyük bir çoğunluğunu ekrana kilitleyecek sürükleyici bir diziyi şapkadan çıkarıveriyor.

Son on yılı kaos içinde geçirmiş tüm bu ülkelerde özel televizyon kanalları günde altı-yedi tane pembe diziyi ardı ardına gösteriyor, geri kalan zamanda yönlendirici belgesellere yer veriyor. Bu yayınlar özellikle seçim zamanlarında halk üzerinde büyük bir psikolojik baskı yaratıyor.

Bu gençler Bosna'da, Avrupa'nın ortasında, Avrupalılaşmaya çalışıyorlar. Onlar için Avrupalı olmak Batı pop müziğini bilmek, bir İngiliz gibi giyinmek ve pop kültürünü benimsemek demek. Bunları televizyonlardan öğreniyorlar.

Bosna'yı İngilizler ve Amerikalılar Yönetiyor

Birleşmiş Milletler kontrolü altındaki Bosna'da İngiliz bir temsilci var. İngiltere'nin eski Liberal Parti başkanı Paddy Ashdown. Bosna'da demokrasiyi uygulamakla görevli bir yüksek temsilci.

Mülakatımızda, “AB’nin özel temsilcisiyim,” demişti. “Bosna’ya Avrupa standartlarını getirmekle yükümlüyüm.” Söyleyişi gerçekleştirdiğimiz odanın yarısını kaplayan AB bayrağının yanında AB bayrağına çok benzeyen, ama içinde sarısı da olan başka bir bayrak daha vardı. Bu, AB’nin Bosna için uygun gördüğü bayrak ve yakında kabul edilecekti.

Ashdown’a “Nedir bu Avrupa standartları?” diye sormuştum. O da düğmeye basılmış gibi sıralamıştı: “Demokrasi, insan hakları, serbest piyasa ekonomisi, bağımsız medya, serbest pazar ekonomisini yöneten temiz politika.”

Paddy Ashdown’ın Bosna’ya taşımaya çalıştığı Avrupa standartlarına bir bakalım. Acaba on yıldır Batı’nın yönetimi altındaki Bosna’da Avrupa standartları ne durumda?

Bu tek örnek, civardaki tüm ülkelerin içinde bulunduğu duruma ayna olabilir. Politik alanda, her şeyin karar mercii yüksek temsilci. Muhalefetin söz hakkı yok. Halkın yüzde 80’ini oluşturan çalışan kesim özgürce örgütlenme hakkından yoksun. Sendikalı işçiye hayat hakkı tanımıyor.

Serbest piyasa ekonomisi bugün had safhada işsizliğe yol açıyor. Özelleştirmelere yolsuzluk bulaşıyor, fabrikalar açılmıyor.

Bağımsız medyaya gelince... Demokrasi silahşoru televizyon kanalları, pembe diziler, aptallaştırıcı etkisi su götürmez yarışma programları ve porno yayınlı dolu. Belgesel ve haber programları da dış kaynaklı.

Özel televizyon ve hür gazeteler bu ülkelere demokrasi ihracında kaldıraç rolü oynuyorlardı ama gel gelelim toplumun sadece belli kesimleriyle ilgileniyorlardı. Bu yayın organlarının yayınlarında yoksul kesime, gidişata eleştiri getirenlere, yani gerçek muhalefete yer yoktu.

Tüm bu coğrafyada kapsamlı oyunlar oynanmakta ve bu oyunlar için “büyük miktarlar” gözden çıkarılmaktaydı. Neden? Cevabı Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev verdi:

“Dünya nüfusunun çoğunluğu Asya’dadır. Doğal zenginlikler Asya’dadır. En zengin kültür Asya’dadır. Gelecek de buradadır.”

Avrasya coğrafyasında bir kısım ülkeler Batı’yla sarmaş do-laş olurken bir kısmı kendi sentezini yaratıyor. Doğal zenginlikler

Asya’da toplanmıştır. Ve bu coğrafya Türk bir coğrafyadır; kültürel ve tarihsel bağların yanı sıra dini bağlar da vardır. Batı’nın farkında olduğu da işte budur!

Türkiye bu coğrafyada hâlâ etkili, sevilen sayılan bir konumda. Nursultan Nazarbayev geleneklerin öneminin altını çizirken bir milleti yücelten şeyin tarihi olduğunu söylüyordu.

Asya’da birliğin öneminin altını çiziyordu. Türkiye olarak gözlerimiz Batı’yla kamaşmışken bu geçici körlükten çabuk çıkmalı ve biraz da Doğu’ya bakmalıyız. Düşünün dünyada aralarında bu kadar mesafe olan kaç ülke bunca ortak değeri paylaşıyor? Köklerimizden bir olduğu ülkelerdeki gelişmelerin önemi, yavaş ve sağlam adımlarla geleceğe yürüyen Asya’nın bizim için değeri çok büyük.

Yeni bir senteze ulaşmak, o sentezi içimizden çıkarmak için acele etmeliyiz.

Mustafa Kemal’in bir öğüdünü hatırlamanın tam zamanı. Bir başka ülkeden alınacak modellerin nasıl mutsuzluğu getirdiğini, kendi sentezimizin önemini şöyle ifade ediyordu:

“Bir ulusun mutluluk saydığı şey, diğer ulus için felaket olabilir. Aynı neden ve koşullar birini mutlu ederken diğerini mutsuz edebilir. Onun için halka gideceği yolu gösterirken dünyanın tüm bilim, buluş ve gelişmelerinden yararlanalım, ama unutmayalım asıl temeli içimizden çıkarmak zorundayız.”

Balkanlar'da dolaşırken hüznün ağır örtüsü üstüme
çöktü... Kafkasya'da da özlem.
Uzakdoğu'da "Biz niye yapmayalım!" duygusu...

Özbekistan'da bir Semerkant gecesi...
Uluğbey'in rasathanesi, bilimin doğum yeri...

Komrad'da bir kadın, bir düğün gecesi kolumu sıkıca
tuttu, sessiz bir çığlık attı: "Kızım İstanbul'da, bul onu!"

Tahran'da Asgar Fardi, bana bir İstanbul şiiri okudu.
Sonra dikti gözlerini yüzüme "Ben İranlıyım," dedi,
"Türkiye'de kar yağsa ben burada üşürüm."

Moskova'da Avrasya Hareketi lideri Dugin'i dinliyorum.
Sandalyenin üzerindeki kalpakta yüzyılın hikâyesini
görüyorum. Pekin'de Ren var. Dağların ardındaki
dağları, göklerin ardındaki gökleri anlatıyor:
"Bir dağın zirvesine çıkmayan, zirve nedir bilmez ki..."

Yazılanların çizilenlerin ötesinde
"göklerin ardında gökler" var.
Sisin ardında dalga dalga beliren deniz...
Ufkun ötesinde başka ufuklar...

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1319-2

9 789751 413192